

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями»

2020-2021 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна робота та соціальна педагогіка».

Спеціальність: 231 Соціальна робота.

Галузь знань: 23 Соціальна робота.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Викладач	Петровська Катерина Володимирівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fdssso/structure-fdssso/kaf-social-pedagogy/composition-kaf-social-pedagogy/etrovskyka/
Контактний телефон	-
Е-mail викладача	ev_petrovska@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Щосереда з 14.00 до 15.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів\годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	5\150	30	22	98	залік
заочна		18	12	120	

Семестр: II семестр

Мова навчання: українська.

Ключові слова: громадські рухи, об'єднання громадян, дитячі та молодіжні громадські організації.

Мета курсу: розкриття теоретичних основ та обґрунтування змісту професійної соціально-педагогічної діяльності дитячих та молодіжних організацій; формування у майбутніх соціальних педагогів теоретико-методологічної бази з основ професійної діяльності у сфері дитячих та молодіжних громадських організацій.

Предмет курсу: структура та механізми функціонування громадянського суспільства, зокрема діяльність у його рамках дитячих та молодіжних громадських організацій.

Програмні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Результати навчання:

ПР-2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПР-17 Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПР-22 Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПР-23 Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

Зміст курсу:

Тема 1. Вступ до курсу “Методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями”.

1.1. Роль курсу МРДМО у професійній підготовці соціального педагога.

Актуальність вивчення курсу МРДМО. Предмет та основні завдання курсу. Основні напрямки, сфери і форми діяльності соціального педагога у дитячо-молодіжній організації. Громадська організація як форма об'єднання. Дитячі та молодіжні організації в соціально-педагогічному просторі. Актуальність звернення до сучасних

дитячих і молодіжних організацій. Актуальні проблеми в сучасному дитячому та молодіжному русі. Стан дослідженості молодіжного і дитячого руху в Україні.

1.2. Громадські дитячі та молодіжні організації як суб'єкт і об'єкт соціально-педагогічної діяльності.

Поняття групи, ознаки, характеристика та класифікація груп. Структурні характеристики громадської організації. Види об'єднань громадян. Базис створення дитячих і молодіжних організацій. Поняття “дитячий рух”, “дитячий громадський рух”, “дитячі формування”, “дитячі організації”, “дитячі об'єднання”, “дитячі громадські організації”. Мета, основні завдання діяльності, особливості розвитку сучасних дитячих організацій.

Тема 2. Історія дитячих і молодіжних організацій на території України.

2.1.-2.2. Світовий досвід дитячого і молодіжного рухів.

Англія в умовах Чартистського руху. Причини зародження молодіжного руху. Напрямок дитячого руху в Росії після жовтневої революції. Історія розвитку дитячого руху на території України. Періодизація дитячого і молодіжного руху в Україні. Підходи до періодизації дитячого і молодіжного руху, їх спільні риси. Характеристика основних періодів розвитку дитячого і молодіжного руху в Україні: зародження юнацьких об'єднань у XVI – XIX ст. Формування громадських структур дитячо-молодіжного руху наприкінці XIX - на початку XX ст.: дитячо-молодіжні організації на західноукраїнських землях; дитячі та молодіжні організації в Наддніпрянській і Східній Україні; студентські товариства. Становлення організованого дитячого і молодіжного руху наприкінці XX – на початку XXI ст.

Тема 3. Молодіжний і дитячий рухи в Українській державі, типології та класифікації.

3.1. Типологізація молодіжних організацій: методологічні основи та підходи.

Підходи щодо визначення понять “молодіжні формування”, “молодіжні об'єднання”, “молодіжні громадські організації”. Класифікації дитячих та молодіжних організацій. Дитячий і молодіжний рух як система. Основні риси громадських структур молодіжного руху на сучасному етапі розвитку України. Законодавчо-нормативна база діяльності дитячих та молодіжних громадських організацій. Характеристика рис молодіжних організацій на сучасному етапі. Особливості сучасних дитячих громадських організацій в Україні. Основні типи дитячих громадських організацій за А. Капською. Класифікація молодіжних організацій України Г. Троцько, І. Трубавіної, Т. Хлебнікової. Типологізація молодіжних об'єднань за характером діяльності кожної окремої молодіжної організації (В. Кулик).

3.2. Основні риси громадських структур молодіжного руху на сучасному етапі розвитку України.

Ідеологічні принципи, цілі та методи роботи організацій. Атрибути, традиції і свята, друкований орган організацій та об'єднань України. Загальна кількість членів, статус, гендерні ознаки організацій та об'єднань України. Співучасть з іншими організаціями. Фінансування і підпорядкування організацій та об'єднань України. Варіативність програм і напрямів діяльності організацій. Самоврядування – атрибут демократичного суспільного устрою, принцип діяльності дитячого громадського об'єднання. Нормативно-правова основа діяльності громадських дитячих і молодіжних організацій.

Тема 4. Досвід діяльності окремих дитячих організацій та об'єднань.

4.1. Дитячий козацький рух в Україні.

Роль козацької педагогіки, козацьких виховних традицій у становленні дитячого та молодіжного руху в Україні. Українське дитячо-юнацьке товариство (УДЮТ) “Січ” (1900-1925pp.,1990p.). Всеукраїнська дитяча громадська організація “Козаченьки”. Всеукраїнська козацька дитяча організація “Дніпровська Січ”. Дитячі організації військово-патріотичного спрямування. Учнівські (шкільні) організації.

4.2. Дитячі організації за інтересами.

Дитячі організації за інтересами. Екологічні дитячі організації. **Дитячі організації туристичного спрямування. Дитячі організації спортивного спрямування.** Дитячі громадські об'єднання культурологічного спрямування. Дитячі громадські об'єднання релігійного спрямування. Всеукраїнське учнівське творче об'єднання “КРОКС”. Асоціація дитячих організацій Ставищенського району Київської області “Крона”. Громадська організація школи “Шкільна учнівська республіка”. Діяльність організацій націонал-патріотичного спрямування. Пожежно-руханкове товариство “Сокіл”. Пожежно-спортивне товариство “Луг”. Товариство “Орли” - Католицька Акція Української молоді (КАУМ). Союз української поступової молоді імені М. Драгоманова “Каменярі”. Карпатський лещатарський клуб.

Тема 5. Молодіжний рух та об'єднання молоді в Україні.

5. 1. Молодіжні громадські організації України.

Молодіжні громадські організації України. Характеристика сучасного організованого молодіжного руху в Україні. Становлення сучасного студентського руху. Сучасні студентські організації. Молодіжні громадські організації за інтересами. Наукові та професійно спрямовані молодіжні організації: ВМГО “Українська федерація молодих медиків” (УФММ). Літературно-мистецькі і культурологічні організації: Асоціація “КВН України”; Всеукраїнська асоціація молодих дослідників фольклору; ВМГО “Федерація сучасної хореографії та вокалу України “Прем'єр Ліга”; ВМГО “Союз обдарованої молоді”; Ніжинська молодіжна громадська організація “Інтелектуальний клуб “Кліо”. Релігійні організації молоді: Українська молодь Христові (УМХ); Всеукраїнське

православне молодіжне братство “Спілка православної молоді України в ім’я преподобного Нестора Літописця»; Київське молодіжне православне братство св. Бориса і Гліба; ВМГО “Спілка молодих християн України”. Екологічні молодіжні організації: “Екосфера”.

5.2. Молодіжні громадські організації за інтересами.

Студентське самоврядування – інструмент удосконалення навчально-виховного процесу. Молодіжні організації і державні інституції: політико-правові засади відносин і взаємодії. Екологічні молодіжні організації: “Молодь-надія України”, Екологічна організація “Зелених”, “Екоцентр”, “Екофорум”, Українська молодіжна екологічна ліга”. Різнопланові організації молоді: Молодіжне об’єднання “Аерокосмічна спадщина”, Харківський міський дитячо-юнацький центр рольового моделювання “Ludus”.

Тема 6. Діяльність окремих молодіжних організацій та об’єднань.

6.1. Молодіжні організації політичної спрямованості.

Молодіжні організації політичної спрямованості. Державна молодіжна політика як система діяльності держави щодо молоді (суб’єкти, завдання, напрями, принципи). Державна молодіжна політика в різних сферах життєдіяльності молоді. Типологія молодіжних організацій політичної спрямованості. Громадсько-політичні молодіжні організації: ВМГО “Спілка Української Молоді в Україні”. ВМГО “Національний альянс”. ММГО “Європейський молодіжний парламент – Україна». ВМГО “Українська спілка молодих депутатів” Припартійні молодіжні громадські організації. Молодіжні організації національно-патріотичного спрямування: ВМГО “Молоді республіканці України”. Ліберальні молодіжні організації: ВМГО “Ліберальне молодіжне об’єднання”. Радикальні організації молоді: ВМГО “Тризуб ім. С.Бандери”, “Революційна комуністична молодь”, “Ліве об’єднання молоді”, “Комбінат революційних мистецтв”, профспілка “Пряма дія”.

6.2. Організація діяльності молодіжних трудових загонів.

Організація діяльності молодіжних трудових загонів. Актуальність створення трудових загонів в Україні. Діяльність Всеукраїнської молодіжної громадської організації “Асоціація трудових об’єднань молоді України” (“АТОМ України”). Етапи формування та забезпечення діяльності молодіжних трудових загонів.

Тема 7. Особливості роботи соціального педагога в дитячих та молодіжних громадських організаціях.

7.1. Робота соціального педагога з громадськими дитячими та молодіжними організаціями.

Методика діагностики підліткових і юнацьких груп. Здійснення профілактичної діяльності в громадських дитячих та молодіжних організаціях. Надання соціально-педагогічної допомоги членам організації. Технологічні аспекти роботи соціального педагога в дитячих та молодіжних громадських організаціях. Сприяння соціально-педагогічній діяльності громадської організації. Сприяння формуванню колективу організації. Допомога керівництву організації у розробленні та реалізації програм і проєктів.

7.2. Технологічні аспекти роботи соціального педагога в дитячих та молодіжних громадських організаціях.

Стратегічне планування діяльності громадської організації. Проведення організаційної роботи: проведення засідань загальних зборів та інших керівних органів організації; залучення волонтерів до діяльності організації; проведення навчань членів організації та волонтерів. Технології підготовки лідерів дитячих та молодіжних громадських організацій та об’єднань. Особливості формування іміджу сучасного молодіжного лідера. Характерні положення розвитку лідерських якостей учасників громадського об’єднання. Модель та принципи тренінгу розвитку лідерських якостей. Розробка власного тренінгу розвитку лідерських якостей керівника дитячого та молодіжного громадського об’єднання.

Тема 8. Технологія соціально-педагогічної роботи з групами, дитячими та молодіжними організаціями.

8.1. Взаємодія дитячих та молодіжних громадських організацій з іншими соціальними інститутами, адміністративними органами.

Взаємодія дитячих та молодіжних громадських організацій з іншими соціальними інститутами, адміністративними органами. Ініціювання створення та підтримка діяльності організацій за місцем роботи соціального педагога. Координування діяльності дитячих, молодіжних та інших громадських організацій, державних закладів та установ.

8.2. Основні етапи створення та легалізації громадської організації.

Основні етапи створення та легалізації громадської організації. Нормативно-правове забезпечення, що регулює порядок створення та легалізації громадської організації. Етапи створення дитячих та молодіжних громадських організацій. Взаємодія державних органів управління і системи освіти з дитячими та молодіжними громадськими організаціями і об’єднаннями.

Тема 9. Форми виховної роботи соціального педагога в дитячо-молодіжних організаціях.

9.1. Діяльність соціального педагога з вихованцями дитячо-молодіжних організацій: індивідуальні та групові форми роботи.

Індивідуальні (індивідуальні бесіди, тестування та на їх основі психолого-педагогічна корекція особистості) форми роботи соціального педагога в дитячо-молодіжних організаціях. Групові (заняття гуртка, робота з лідерами, контактними групами, проведення виховних заходів) форми роботи соціального педагога в дитячо-молодіжних організаціях.

9.2. Діяльність соціального педагога з вихованцями дитячо-молодіжних організацій: масові форми роботи.

Діяльність соціального педагога з вихованцями дитячо-молодіжних організацій: масові форми роботи. Масові заходи в організації. Участь у регіональних, всеукраїнських масових благодійних, громадських, природоохоронних та інших заходах.

Тема 10. Інноваційні технології діяльності громадських організацій.

10.1. Зв'язки з громадськістю в діяльності громадських організацій.

Паблік рілейшнз у діяльності громадських дитячих та молодіжних організацій. Організування та проведення PR-заходів. PR-стратегія громадських організацій. Особливості змісту та форм комунікаційного процесу громадських організацій. Особливості взаємодії із ЗМІ. Організація і проведення власних PR- заходів. Підготовка і розповсюдження власної PR-продукції. Соціальна рекламно-інформаційна кампанія. Канали міжособистісної комунікації.

10.2. Технологія фандрайзингу в діяльності громадських дитячих та молодіжних організацій.

Джерела фінансування дитячих і молодіжних громадських організацій. Технології лобіювання у діяльності громадських організацій. Пошук коштів для виконання цілей організації. Здійснення моніторингу програм, які реалізуються молодіжними та дитячими громадськими організаціями за рахунок коштів державного бюджету. Благодійні фонди, організації та спілки в Україні. Грантові програми та типи грантів. Методи фандрайзингу.

Методи навчання: викладення теоретичного матеріалу з використанням опорного мультимедіа-конспекту; постановка проблемних питань, застосування міні-дискусії, виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації викладача. Семінарські заняття у формі тренінгів, дебатів, аналізу кейсів, а також написання самостійної роботи та участь у діловій грі.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): заняття проводяться у формі дискусій, мозкових штурмів; висловлювання власної точки зору заохочується; нетерпимість до академічного плагіату.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки, ноутбук.

Система оцінювання та вимоги:

Поточний контроль Денна форма

Тема 1.					
Лекційне заняття	Семінарське заняття	Самостійна робота	Індивідуально-дослідні завдання	Тестування за темою	Підсумкові бали
відвідування – 0,25/0,25	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 2.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 3.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,25/0,25 теоретична частина – 2/3 практичні завдання – 3/3	3	10	-	25
Тема 4.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,25/0,25 теоретична частина – 2/3 практичні завдання – 3/3	3	10	-	25
Тема 5.					
відвідування – 0,25/0,25	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 6.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 7.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 8.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 9.					
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 10.					

відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Загалом					250
Підрахунок					
Середнє арифметичне 250 \ 5 кредити = 50 балів максимум / 25 мінімум					

Заочна форма

Тема 1.					
Лекційне заняття	Семінарське заняття	Самостійна робота	Індивідуально-дослідне завдання	Тестування за темою	Підсумкові бали
відвідування – 0,5	відвідування – 0,5 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 2.					
-	-	9	10	5	25
Тема 3.					
-	відвідування – 1 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 4.					
відвідування – 1	-	9	10	5	25
Тема 5.					
-	-	10	10	5	25
Тема 6.					
відвідування – 1	-	9	10	5	25
Тема 7.					
-	відвідування – 1 теоретична частина – 5 практичні завдання – 3	5	6	5	25
Тема 8.					
-	-	10	10	5	25
Тема 9.					
-	-	10	10	5	25
Тема 10.					
-	-	10	10	5	25
Загалом					250
Підрахунок					
Середнє арифметичне 250 \ 5 кредити = 50 балів максимум / 25 мінімум					

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо.

Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання (не пізніше ніж за тиждень після проведення семінарського заняття), систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ.

Підсумковий контроль

Допуск до підсумкового контролю здійснюється якщо здобувач вищої освіти набрав прохідний бал (25 балів).

Підсумковий контроль здійснюється в усній формі (відповіді на перелік запропонованих питань).

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – залік.

Поточний контроль								Середнє арифметичне за поточну роботу	Залік	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2			
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8...				
5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2			
25		25		25		25				
								50	100	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел:

Базова

1. Балдинюк О. Д. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: Навчальний посібник. Умань: РВЦ «Софія», 2010. 192 с.
2. Березан В. І. Теорія та методика роботи з дитячими і молодіжними організаціями: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: Друкарня ФОП Ткалич А. М., 2009. С. 19-37.
3. Громадська відповідальність: 80 вправ для формування громадянської та соціальної компетентностей під час вивчення різних шкільних предметів. Посібник для вчителя \ Рафальська М., Боярчук О, Герасим Н. та ін. Х. : Вид.група «Основа», 2017. 136 с.
4. Громадянське суспільство України: сучасний стан і перспективи впровадження європейських стандартів взаємодії з державою [Текст]: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, 12 грудня 2013 р., м. Київ / Упоряд.: В. М. Яблонський, О. А. Корнієвський, П. Ф. Вознюк. К.: НІСД, 2014. 192 с.
5. Лациба М. В. Як розуміти новий закон «Про громадські об'єднання». К.: Укр. незалежн. центр політ. дослідж., 2013 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua>
6. Лісовець О. В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2011. С. 27-29, 80-86.
7. Тарасенко Н. Профспілки в Україні як чинник соціально-політичного розвитку: історичний досвід, сучасний стан і перспективи [Електронний ресурс] // Резонанс. 2016. № 62. С. 3-15. Режим доступу: <http://nbuiap.gov.ua/images/rezonans/2016/rez62.pdf>
8. Шуміло О. М. Роль неурядових організацій у становленні та розвитку правозахисного руху (прикладні успішного правозахисного активізму): навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 227 с.

Допоміжна:

1. Березан В. І. Теорія та методика роботи з дитячими і молодіжними організаціями: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: Друкарня ФОП Ткалич А. М., 2009. 128 с.
2. Громадські об'єднання в Україні : Навч. посіб. / В. М. Бесчасний, О. В. Філонов, В. М. Субботін та ін.; За ред. В. М. Бесчасного. К.: Знання, 2007. 415 с.
3. Дашковська О. Гендерна рівність у системі демократичних принципів організації суспільства [питання теорії держави та права] // Право України. 2009. № 12. С. 134-139.
4. Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці [Текст]: аналітична доповідь / За ред. О. М. Майбороди. К.: ППІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАП Укр., 2013. 376 с.
5. Діденко Н. Г. Громадські об'єднання в Україні. Навчально-методичний посібник. Донецьк: ДонДУУ, 2007. 295 с.
6. Кабакова Г. Роль жінок в історії України: полемічні роздуми // Шкільна бібліотека. 2009. № 2. С. 117.
7. Коваленко В. В. Громадські організації в Україні : взаємодія між трьома секторами. К.: МАУП, 2007. 219 с.
8. Корнієвський О. А. Громадські об'єднання як суб'єкт політики національної безпеки: постановка проблеми // Стратегічні пріоритети. 2009. № 1. С. 43-50.
9. Панагушина О. Соціалізація дітей підліткового віку у діяльності молодіжних організацій: монографія / за ред. Н. Слюсаренко. Херсон: РІО, 2010. 248 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО.
4. Електронна підтримка навчання Moodle.